

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4/9, LT-01105 Vilnius,
tel. (8-5) 266 3661, faks. (8-5) 266 3663, el. p. info@am.lt, http://www.am.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2021- - Nr. (52)-D8-

I Nr.

DĖL NACIONALINĖS KLIMATO KAITOS VALDYMO DARBOTVARKĖS PROJEKTO

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2021 m. gegužės 19 d. išvadą NV-1059, Aplinkos ministerija teikia patikslintą Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo darbotvarkės patvirtinimo“ projektą (toliau – darbotvarkės projektas).

Darbotvarkės projektas parengtas įgyvendinant Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo (toliau – Įstatymas) 3 straipsnio 3 dalį, kuri nustato, kad Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos kryptis nustato Seimas, tvirtindamas Valstybės pažangos strategiją. Ilgesnės kaip 10 metų trukmės nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos tikslus ir uždavinius nustato Seimas tvirtindamas Nacionalinę klimato kaitos valdymo darbotvarkę. Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos 10 metų strateginius tikslus ir (arba) pažangos uždavinius tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė Nacionaliniame pažangos plane. Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos priemonės Nacionaliniame pažangos plane ir Nacionalinėje klimato kaitos valdymo darbotvarkėje numatytiems uždaviniams įgyvendinti Vyriausybė suplanuoja nacionalinėse plėtros programose ir Nacionalinės klimato kaitos valdymo darbotvarkės plane, kuris, pagal Europos Parlamento ir Tarybos 2018 m. gruodžio 11 d. reglamento (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo (toliau – Reglamentas (ES) 2018/1999) 14 straipsnio nuostatas, parengtas kaip Nacionalinis energetikos ir klimato srities veiksmų planas. Projektu taip pat įgyvendinamas Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinto Seimo 2021 m. kovo 2 d. nutarimu Nr. 21-20649 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“ 6.1.3 prioriteto „Neutralaus poveikio klimatui ekonomika iki 2050 m.“ 157.2 veiksmas „Patvirtinti Nacionalinę klimato kaitos valdymo darbotvarkę, įtvirtinant nacionalinius tikslus iki 2030 metų 30 proc. sumažinti Lietuvos ŠESD kiekį, palyginti su 2005 m., ir pasiekti ekonomikos neutralumą klimatui iki 2050, konkrečius terminus atsisakyti iškastinio kuro atskiruose sektoriuose.“

Siekiant įgyvendinti Paryžiaus susitarimo, priimto pagal JT Bendrąją klimato kaitos konvenciją, ilgalaikius tikslus Energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo reglamento (ES) 2018/1999 (toliau – Reglamentas (ES) 2018/1999), 15 straipsnyje nustatytas reikalavimas valstybės narėms parengti ir Europos Komisijai ne vėliau kaip 2020 m. sausio 1 d. pateikti ilgalaikę išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) kiekio mažinimo nors 30 metų perspektyvos strategiją, pradėti įgyvendinti joje įtvirtintus tikslus ir uždavinius ne vėliau kaip 2021 m. sausio 1 d. (vėliau atnaujinti kas 10 metų). Reglamento (ES) 2018/1999 19 straipsnis įpareigoja parengti nacionalines prisitaikymo prie klimato kaitos strategijas.

Darbotvarkės projektas rengiamas 2021–2050 m. laikotarpiui, atsižvelgiant, kad Nacionalinėje klimato kaitos valdymo politikos strategijoje, patvirtintoje Seimo 2012 m. lapkričio 6

d. nutarimu Nr. XI-2375 „Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos strategijos patvirtinimo“ nustatyti trumpalaikiai tikslai ir uždaviniai 2013–2020 m. laikotarpiui baigę galioti.

Darbotvarkės projekte nustatomi trumpalaikiai (iki 2030 m.), indikatyvūs vidutinės trukmės (iki 2040 m.) ir ilgalaikiai (iki 2050 m.) klimato kaitos švelninimo (išmetamųjų ŠESD kiekio mažinimo) ir prisitaikymo prie klimato kaitos tikslai ir uždaviniai.

Darbotvarkės tikslų ir uždavinių įgyvendinimo priemonės nustatytos 2019 m. gruodžio 30 d. Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane 2021–2030 m., patvirtintame Vyriausybės protokoliniu sprendimu Nr. 52 ir turi būti įtrauktos į atskirų ūkio sektorių plėtros programas.

Darbotvarkės projekto tikslas – suformuoti ilgalaikę Lietuvos klimato kaitos valdymo politikos viziją, pasiekti šalies ekonomikos neutralumą klimatui, užtikrinti šalies ūkio sektorių ir ekosistemų atsparumą klimato kaitos keliamiems aplinkos pokyčiams ir, taikant darnų finansavimą ir investavimą, plėtoti mažo anglies dioksido kiekio konkurencingą, socialiai teisingą ekonomiką, kurti naujas „žaliasias“ darbo vietas, diegti ekoinovatyvias technologijas, pasiekti energijos gamybos ir vartojimo efektyvumo didinimą ir atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimą visuose šalies ūkio (ekonomikos) sektoriuose (energetika, pramonė, transportas, žemės ūkis, ir kt.).

Lietuvos trumpalaikiai (iki 2030 m.) klimato kaitos valdymo politikos tikslai įtvirtinti Vyriausybės programos, patvirtintos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ prioritetuose, atsižvelgiant į 2019 m. gruodžio 11 d. Europos Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos žaliasis kursas“ ir 2020 m. gruodžio 17 d. Aplinkos taryboje susitartą požiūrį dėl 2020 m. kovo 4 d. Europos Komisijos pasiūlyto Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralizavimo sistema ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas).

Pagrindiniai indikatyvūs vidutinės trukmės ir ilgalaikiai Lietuvos klimato kaitos švelninimo politikos tikslai, atsižvelgiant į 2019 m. gruodžio 12 d. Europos Vadovų Tarybos patvirtintą ES išmetamųjų ŠESD poveikio neutralizavimo iki 2050 m. tikslą: vidutinės trukmės – iki 2040 m. sumažinti 85 proc. ir ilgalaikis – iki 2050 m. sumažinti 100 proc. išmetamųjų ŠESD kiekį, palyginti su 1990 m. lygiu, 20 proc. padengiant absorbentais iš žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės (ŽNŽNKM) sektoriaus ir taikant aplinkosaugos požiūriu saugias anglies dioksido sugavimo ir panaudojimo technologijas (anglų k. CCU). Atsižvelgiant į skirtingas sektorių galimybes, prieinamų technologijų egzistavimą ir ŠESD mažinimo potencialą, kai kuriems sektoriams keliami tikslai ir uždaviniai pasiekti neutralumą klimatui iki 2040 m.

Pagal Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 6.6.4 ir 6.6.5 veiksmus, bus sukurta planuojamų investicijų aplinkosauginio efektyvumo ir atitikties Žaliojo kurso prioritetams vertinimo metodika, kurios pagrindu numatomas įpareigojimas vertinti viešųjų investicijų aplinkosauginį efektyvumą ir atitiktį Žaliojo kurso prioritetams. Tokiu būdu planuojant investicijas bet kurioje srityje, prioritetas bus teikiamas žalesnei alternatyvai.

Lietuvos prisitaikymo prie klimato kaitos keliamų aplinkos pokyčių politikos strateginis tikslas – sumažinti esamą ir numatyti galimą gamtinių ekosistemų ir šalies ūkio (ekonomikos) sektorių pažeidžiamumą, sustiprinti gebėjimą prisitaikyti diegiant priemones, ekonomiškai efektyviai sumažinti riziką ir žalą, išlaikyti ir padidinti atsparumą klimato kaitos pokyčiams siekiant užtikrinti palankias visuomenės gyvenimo ir ūkinės veiklos sąlygas darniam vystymuisi.

Darbotvarkės projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos (TAIS Nr. 21-20265) Projektų registravimo posistemėje ir viešųjų konsultacijų platformoje epilietis.lrv.lt. Visuomenė ir suinteresuotos institucijos galėjo teikti pastabas ir pasiūlymus per Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamente nurodytą terminą. Darbotvarkės projekto supažindinimo su visuomene tikslas – Darbotvarkės projekto viešinimas, siekiant informuoti visuomenę apie teisės akto projektą.

Darbotvarkės projektas derintas su Aplinkos ministerijos sistemos institucijomis (Aplinkos apsaugos departamentu prie Aplinkos ministerijos, Aplinkos apsaugos agentūra, Valstybine miškų tarnyba, Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra), su Finansų, Energetikos, Ekonomikos ir inovacijų, Krašto apsaugos, Kultūros, Socialinės apsaugos ir darbo, Susisiekimo, Sveikatos apsaugos, Švietimo, mokslo ir sporto, Teisingumo, Užsienio reikalų, Vidaus reikalų ir Žemės ūkio ministerijomis, Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos mokslų taryba. Krašto apsaugos, Kultūros, Užsienio reikalų ministerijos Darbotvarkės projektą suderino be pastabų. Lietuvos savivaldybių asociacija ir Lietuvos mokslų taryba pastabų nepateikė. Į Sveikatos apsaugos ir Finansų ministerijos pastabas atsižvelgta. Į kitų ministerijų, suinteresuotų subjektų ir visuomenės pastabas atsižvelgta iš dalies, dėl pastabų, į kurias neatsižvelgiama, paaiškinimas pateiktas derinimo pažymoje.

Darbotvarkės projektas atitinka Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą.

Darbotvarkės projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus.

Darbotvarkės projektas atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Naujos sąvokos neįvedamos.

Darbotvarkės projektą parengė Aplinkos ministerija, rengimą koordinavo ir projektą apibendrinio Klimato politikos grupė (vadovė Vilija Augutavičienė, tel. 8 686 17484, vilija.augutaviciene@am.lt; vyriausioji specialistė Jurga Valainytė, tel. 8 698 71147, jurga.valainyte@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo darbotvarkės patvirtinimo“ projektas, 34 lapai.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. lapkričio 6 d. nutarimo Nr. XI-2375 „Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos strategijos patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto atšaukimo ir Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo darbotvarkės patvirtinimo“ projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“, projektas, 1 lapas.

3. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo darbotvarkės patvirtinimo“ projekto derinimo pažyma, 52 lapai.

4. Aiškinamasis raštas dėl Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo darbotvarkės patvirtinimo“ projekto, 6 lapai.

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasitarimo protokolinio sprendimo „Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo darbotvarkės“ projektas, 1 lapas.

6. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 2018/1999 ir Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo darbotvarkės patvirtinimo“ projekto atitikties lentelė, 2 lapai.

7. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 2018/842 ir Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo darbotvarkės patvirtinimo“ projekto atitikties lentelė, 2 lapai.

Aplinkos ministras

Simonas Gentvilas